

UREDNIŠKA STRAN "ENAKOPRAVNOSTI"

"ENAKOPRAVNOST" Mestne novice

Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING AND PUBLISHING CO.
 6231 ST. CLAIR AVENUE — HENDERSON 6311-12
 Issued Every Day Except Sundays and Holidays
 SUBSCRIPTION RATES (CENE NAROCNINI)

By Carrier in Cleveland and by Mail Out of Town:
 (Po raznašalcu v Clevelandu in po pošti izven mesta):

For One Year — (Za celo leto)	\$6.50
For Half Year — (Za pol leta)	3.50
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.00

By Mail in Cleveland, Canada and Mexico:
 (Po pošti v Clevelandu, Kanadi in Mehiku):

For One Year — (Za celo leto)	\$7.50
For Half Year — (Za pol leta)	4.00
For 3 Months — (Za 3 mesece)	2.25

For Europe, South America and Other Foreign Countries:
 (Za Evropo, Južno Ameriko in druge inozemske države):

For One Year — (Za celo leto)	\$8.00
For Half Year — (Za pol leta)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3rd, 1879.

104

Adamič o vprašanju slovenskega Primorja

Naš sloviti pisatelj Louis Adamič, ki je toliko pripomogel k razumevanju osvobodilne borbe jugoslovanskega ljudstva v ameriški javnosti, je sedaj zastavil svoje pero v svrhu razumevanja perečega vprašanja slovenskega oz. jugoslovanskega Primorja. Naslednji njegov članek je izšel v širšem Zed. držav. čitanem newyorškem dnevniku "PM" pod naslovom: "Trieste: A Vital Challenge to the Big 3."

II.

Pod Mussolinijem se je s slovansko manjšino v Italiji slabše postopalo kot pa s katerokoli drugo manjšinsko skupino v Evropi. Na tisoče je bilo ubitih in mučenih.

Ampak predvojni teror v Julijski krajini je bil komaj senca italijanskega divjanja v Jugoslaviji, zlasti v Sloveniji in Črni gori, tekem druge svetovne vojne. Italijani so uničili na stotine vasi in trgov, postrelili na deset tisoče jugoslovanskih talcev, na deset tisoče pa so jih pomorili na manj direkten način. Poročila o teh grozodejstvih niso vzbudila v Angliji in Zedinjenih državah skoro nobene pozornosti.

Ko je leta 1942 prišel v Zedinjene države jugoslovanski zunanji minister Momcilo Ninčić, član zamejne vlade, Vele-Srb in nasprotnik Jugoslavije, je imel Sforza z njim dolgo konferenco predvsem glede Julijske krajine.

Baš kakor Draža Mihajlovič, ki je zastopal velesrbstvo, tako je bil tudi Ninčić pri volji, da Italija obdrži Trst in Reko, Istro in Goriško. Grof Sforza je v našem državnem departmentu užival velik respekt. O tem, da bi podal kako mnenje o bodoči italijansko-jugoslovanski meji, sploh ni maral govoriti. Vsa taka vprašanja naj bi počakala mirovne konference.

To je bilo dovolj razumljivo s stališča državnega departmента in Foreign Office v Londonu. Toda kaj pa Jugoslovani, ki so tisti čas držali v boju 20 sovražnih divizij? Mar so oni mogli upati, da bo mirovna konferenca, dominirana od Amerikancev in Angležev, pravično odločala o tem vprašanju?

Po razsulu Italije sta Anglija in Amerika nazivali stike z Badoglijem in kraljem Viktorjem Emanuelom, ampak sta bili obenem hladni napram Titovi Jugoslaviji. Sforza se je vrnil v Rim. Roatti, največji vojni zločinec v očeh Jugoslovancev, je bilo dovoljeno zbežati. Kdo je bil odgovoren za to? In zakaj?

Na koga so se mogli Jugoslovani obrniti za pravično obravnavanje njihovega teritorialnega problema z Italijo? Predsednik Roosevelt ni rekel dobre besede o razvoju v Jugoslaviji pod Titom. Ameriški oficirji v Sredozemlju so se obnašali, kakor da bi Jugoslavija ne bila važna vojna zaveznica, temveč kot problemski otrok, ki je nevaren, ker mu ugajajo "Medvedi." Uradna Britanija in Amerika sta bili v splošnem vseskozi bistveno proti-jugoslovanski in proti-slovanski; bali sta se Rusije in slovanske solidarnosti.

Rusija je velik prijatelj nove Jugoslavije, ampak ko pride čas mirovne konference, ali bo v položaju — z ozirom na celotni kompleks drugih problemov — podpreti jugoslovanske zahteve proti Italiji? Kakšni so, oziroma bodo, ruski odnosi z Britanijo in Ameriko, z britsko interesno sfero?

Ali se britska interesna sfera raztega do severnega Jadrana?

Takšen je bil položaj leta 1944. Italija je za praktične svrhe postala britska kolonija, kar bi utegnulo pomeniti, da utegnjevo Angleži želeli, da Jadransko morje postane italijansko — t. j. britsko — jezero. Kar zna dalje pomeniti, da bodo Angleži storili vse, kar je v njih moči, da status Trsta ostane nespremenjen.

(Zadnji, oziroma tretji del tega članka bo priobčen v prihodnji izdaji "Enakopravnosti.")

DR. MALLY ZOPET DOMA

Dr. James W. Mally, ki se je nahajal nekaj tednov v bolnišnici, je zdaj toliko okreval, da je bil včeraj prepeljan na svoj dom v Mentor, Ohio. Upamo, da bo kmalu popolnoma okreval!

SEJA KORPORACIJE

Nocoj ob 8. uri se vrši seja korporacije za pozidavo novih domov. Pričetek točno ob 8. uri v prostorih Medkulturne knjižnice na E. 55 St. Na udeležbo se vabi vse, ki se zanimajo za to delo, odborniki pa naj bodo navzoči ob 7:15 uri na vogalu Carry Ave. in E. 61 St., radi važne odločitve.

ZADUŠNICA

V sredo ob 6:30 zjutraj se bo v cerkvi sv. Vida brala zadušnica ob priliki pete obletnice smrti Franka Penca. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se udeležijo.

PRVA OBLETNICA

Jutri ob 7:30 uri zjutraj se bo v cerkvi sv. Pavia v Euclid, O., brala zadušnica ob prvi obletnici smrti Jakoba Sušelj. Sorodniki in prijatelji so vabljeni, da se opravila udeležijo.

PRVOROJENKA

Prošli terek so se zglasile vile rojenice pri družini Mr. in Mrs. Frank Komar, Mohawk Ave., in pustile v spomin zalo hčerko, prvorojenko. Dekliško ime matere je bilo Frances Jeram, ki je hči poznane Mrs. Mary Bradač, na Miller Ave. Cestitamo!

NOCOJ JE VAŽNA SEJA

Nocoj se vrši zelo važna seja zastopnikov Centralnega odbora, katerega tvorijo podružnice SANSa, JPO, SS in Progressivne Slovenke. Seja se vrši ob 8. uri v Slovenskem delavskem domu na Waterloo Rd.

Še eno pismo o fašističnem divjanju v primorskih krajih

(Nadaljevanje s 1. strani)

nas potem začeli pošiljati domov.

"Prišli smo domov, kjer smo našli vse razdejano; hiša je bila vsa razbita, nobenega okna in ne vrat ni bilo; vse smo zgubili, živine ni bilo, kar vse so odnesli, da nismo našli ni ene žlice. Vsi skupaj smo jokali, kaj bomo počeli. Fašisti niso pustili ne naprej ne nazaj. Stisniti smo se morali samo v en kot hiše od 7. ure zvečer do 7. ure zjutraj. Nihče ni smel med tem časom ven. Kdor je le pokazal glavo, je bil takoj ustreljen.

"Leta 1941 v aprilu se je začelo slišati o partizanih. Naenkrat nas poberejo, vse stare in mlade moške. Nastala je strahota, moške gonijo v internacijo, vasi požigajo. Tisti dan, ko so nas odgnali, so sedem vasi polili z bencinom in jih zažgali. Nas so gnali naravnost v Sardinijo delati, kjer smo morali opravljati najslabša dela. Bili smo pod puško vsako minuto; niso dali niti jesti ne obleke. Trpeli smo kot živina. Nismo smeli vprašati ničesar, ne prositi za hrano ali obleko.

"Tisti dan so tudi obesili tri ljudi na križišču pred Bistrico, na sredi ceste in fašisti so se norčevali z mrtvimi.

"Dragi oče, nekaj časa prej, ko je Hitler prevzel Italijo, sem dobil vojaško obleko, ker sem bil takrat dovolj star in sem bil čez nekaj časa italijanski vojak. Potem je Hitler prevzel Italijo in je interniral vso italijansko

armado, in spet sem živel v internaciji. Potem je bilo še slabše, spet je nastal glad, bolezen, uši in vse je bilo narobe. Fantje so pričeli umirati, vsaki dan jih je bilo več bolnih. Nobeden ni maral za nas. Nobene bolniške pomoči ne dajo. Še večkrat so Hitlerjevi aeroplani metali bombe po nas. Res so mislili nas vse uničiti.

"Čez nekaj časa so se pa začeli Nemci umikati. Slišalo se je streljanje od druge strani. No, smo si mislili, to so Amerikanci in res prišli so Amerikanci čez nekaj dni. Našli so nas v barakah, vse bolne, lačne, raztrgane in ušive. Takoj so nam dali pomoč, zdravila in nas so nahranili. Čez nekaj dni so nas prepeljali v Francijo; tam so nam dali ameriško vojaško obleko, in naslov, da spadamo ameriški armadi.

"Dragi oče, povem ti, da ko ne bi prišli Amerikanci še par dni, da bi nas bilo polovico pomrlo. Vsi smo bili veseli, da so nam ohranili življenje in nas rešili tistega trpljenja. Zdaj se samo menimo, da bog živi Amežiko in ameriško armado, katera nas je rešila trpljenja. Tukaj nas je več tisoč slovenskih fantov iz Istre in Gorice pa do Reke, a največ nas je iz ene vasi skupaj, iz Klanja.

"Dragi oče, tukaj nam je dobro. Imamo vsega zadosti. Kateri smo ostali živi, smo prav veseli in se sliši, da nas bodo poslali v Jugoslavijo, ter zelo težko čakamo na odhod, da se pridružimo narodni vojski, ker vemo, kaj trpijo naši bratje. Jaz tudi zelo želim, da bi zopet videl mojo drago mamico, če je še živa, ker je nisem videl več, odkar sem bil star 15 let, a zdaj sem stopil že v 21. leto. Oh, oče, dolga so bila ta leta.

"Kot sem ti že preje pisal, je bilo nekaj fantov ubitih in tudi dosti jih je tudi umrlo. Tudi moj bratranec Anton Stemberger, od tete Marjete starejši sin je umrl.

"Dragi oče, sprejmi najlepše pozdrave in mi oprosti slabi pisi, ker veš, da nisem bil učen v naših šolah, pišem tako po pameti, in ne vem, če je vse prav napisano.

"Ostajam tvoj ljubeči te sin, Rudolf Snajdar, A.S.N. 766, 329 Slav Co., APO 386, H. A. Norbis, U. S. Army."

"Kot sem ti že preje pisal, je bilo nekaj fantov ubitih in tudi dosti jih je tudi umrlo. Tudi moj bratranec Anton Stemberger, od tete Marjete starejši sin je umrl.

"Dragi oče, sprejmi najlepše pozdrave in mi oprosti slabi pisi, ker veš, da nisem bil učen v naših šolah, pišem tako po pameti, in ne vem, če je vse prav napisano.

"Ostajam tvoj ljubeči te sin, Rudolf Snajdar, A.S.N. 766, 329 Slav Co., APO 386, H. A. Norbis, U. S. Army."

Urednikova pošta

Nečak piše iz Trani v Italiji

Mr. Peter Kozan, ki vodi gostilno v Euclidu, in živi na 919 E. 237 St., ter je brat poznane Rudolph Kozana, ki vodi svojo popravilnico čevljev na 6506 St. Clair Ave., je pretekli teden prejel pismo od nečaka Alojzija Kozana, sedaj bivačočega v Trani na Italijanskem. Pismo, pisano, 5. aprila t. l., se glasi:

Dragi Stric!
 Nikar se preveč ne prestraši tega pisma. V prvi vrsti vas srčno pozdravljam vse Kozane, jaz Kozanov Alojz, sin vašega brata Ivana. Sedaj sem v Italiji v bolnišnici, od 27. februarja 1945. Ranjen sem bil v borbah (partizan) v letu 1942. Sedaj vam malo opišem kako smo se v Sloveniji vaši sorodniki. Dam vam znati, da smo mi Kozani še vsi živi in zdravi, razen brata Jerneta, o katerem nimamo poročila, nobenega poročila že dve leti. Ne vemo kaj se je z njim zgodilo, če je že padel ali je mogoče ujet.

Bedanski so tudi še vsi živi in zdravi vsi. Zapojska teta je pa pri nas, ker so Petra ubili Italijani in vse požgali še v je-

BOMO ZAMENJALI

Rdeče točke za porabljeno kuhinjsko mast. Naša vlada je pooblastila našega mesarja, da zamenja rdeče točke, s katerimi boste mogli dobiti surovo maslo, v zameno za vašo porabljeno mast . . . 2 rdeči točki in 4c za vsak funt masti. Zato shranite vsako kapljo porabljene masti vsak dan. Zamenjajte jo točno!

Zapustil je ženo in otroka. Dalje dva Matijeva, Milče in France ter še mnogo drugih, za katere ne vem, ker mi niso natančno pisali od doma. Našim so pobrali vso živino, vso obleko in ves živež. Kar pa ni imelo nobene vrednosti so pa sežigali. Ljudje so pobegnili v gozde, da so si rešili življenje in to brez najpotrebnjega.

Mi imamo vsa živila na karte in to bore malo, tako težko živino. Kupiti se ne more niti za visoko ceno. Tudi moji sestri Klemenji so požgali hišo in vso opremo. Revica je ostala na cesti brez vsega s svojimi tremi malimi otroci. Njen mož, ki je bil v vojni, je pogrešan že par let. Brat Ludvik je ujetnik na Angleškem, a Lojze pa ujetnik v Nemčiji. Lojze je pobegnil in se pridružil jugoslovanskim partizanom. Sedaj ne vem ali sta živa ali mrtva.

Sedaj živim z možem na njegovem domu. Smo že več mesecev osvobodjeni izpod nemške sirovine. Kar groza me je če pomislim koliko strahu smo prestali pred puškami, kanoni in aeroplani, v pomanjkanju in revščini. Pa hvala Bogu, smo vse srečno prenesli.

Čez mesec bom rodila druge-dete. Bolj kot je pomanjkanja in revščine, bolj gredo križi nad družino. Upamo, da bo kmalu bolje. Težko je, ker smo izgubili vse naše blago, dosti nismo imeli, pa smo še tisto izgubili. Ostala nam ni niti obleka, in sedaj res ne vem kako bova prenesla vse to z dvema otrokoma. Vse smo pustili v Turinu, kjer je bil moj mož uslužben. Ker so z bombami razdejali železniške proge, nismo mogli blaga dopeljati na dom, a potem je bila tista hiša tudi razstreljena z bombami. To mi je gospodar naznanil, da smo izgubili vse.

Tako smo ostali bosi in nagi. Za otroka, ki bo rojen, sem si morala izposoditi pri dobrih ljudeh najpotrebnjše, da ga

se ne da, če pa kaj dobiš, moraš plačati za malenkost več tisoč lir.

Ker sta bila vidva, dragi stric in teta, tako dobra, da sta mi poslala paket z kavo in drugimi stvarmi, vas ponovno prosim pomoči. Vsaj upam, da ne potrebujete nikoli večja kot je sedaj. Prosim vas za posneno obleko in par stvari za otroka. Prosim tudi za živež, ki ga vam ko primanjkuje. Vem, da ne bom mogla nikoli povrniti, če boste pa naši dragi do obiska, boste pa naši dragi do brodbiški gostje. Če ne, bom pa poplačala.

Iz Amerike se lahko pošljejo, kot sem izvedela, paketi in sicer dvakrat na mesec po dve kili težki. Če vam mogoče, storite ali novo, vse bo visoko cenjeno.

Se vam že vnaprej prisrčno zahvalimo in želimo vam mnogo dobrega. Sprejmite najlepše pozdrave od nas vseh.

Vam hvaležna nečakinja
 Augusta Volk iz "Kozana"

ŠKRAT

Prav je imel

Neumrljivi Goethe je pisal nekč Gellertu:
 — Vi se med drugim ponasate s tem, ker je z vami govoril kralj! Meni je dal kralj zaigrališo, knjige, rokopise in lasplje, kar je vsekar precej več pa vendar ne govorim z nikomar o tem!

Anekdoti

Danski kralj Friderik VI. je rad obiskoval šole. Nekoč je v Jutsku vprašal šolarca, ali zna našeti imena nekaterih slavnih kraljev na Danskem.

Deček je pogumno navajal razna slavna imena iz zgodovine. Učitelj za hrbot mu je začel šepetati, naj imenuje še kralje Friderika VI.

Šolar je ubogal in pristavil na koncu:

— Med slavne kralje prištevamo tudi Friderika VI.

— Kaj je storil velikega kralj Friderik VI.

Deček na to ni vedel odgovoriti in je začel ihteti.

— Nikar ne jokaj, ga je potolažil kralj, saj tega tudi jaz ne vem.

bom mogla v kaj poviti. Kupiti se ne da, če pa kaj dobiš, moraš plačati za malenkost več tisoč lir.

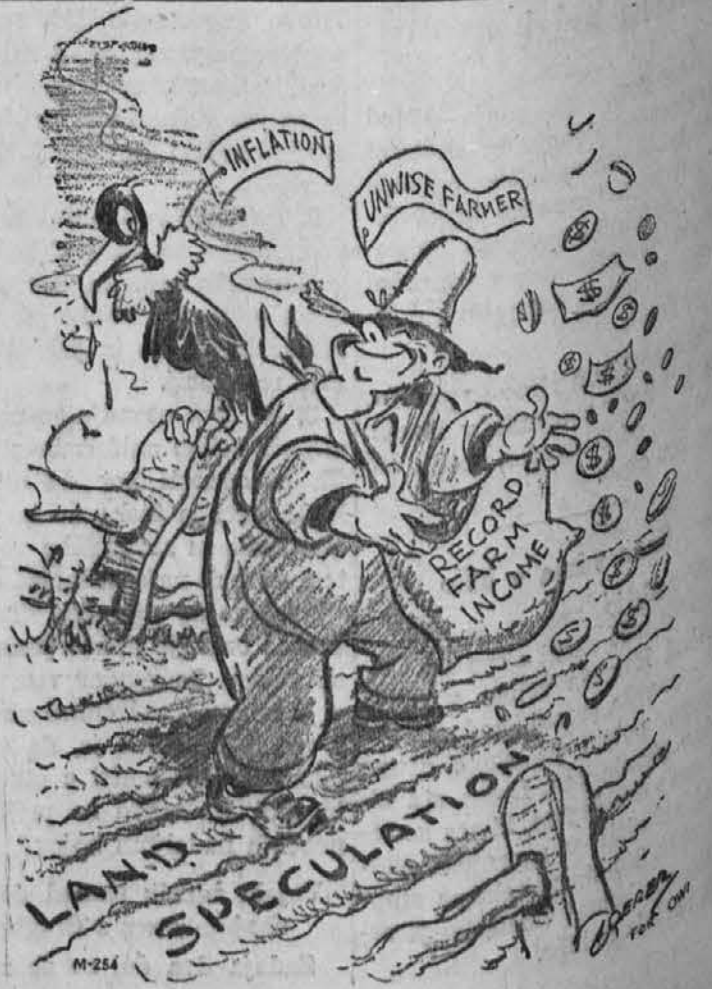
Ker sta bila vidva, dragi stric in teta, tako dobra, da sta mi poslala paket z kavo in drugimi stvarmi, vas ponovno prosim pomoči. Vsaj upam, da ne potrebujete nikoli večja kot je sedaj. Prosim vas za posneno obleko in par stvari za otroka.

Prosim tudi za živež, ki ga vam ko primanjkuje. Vem, da ne bom mogla nikoli povrniti, če boste pa naši dragi do obiska, boste pa naši dragi do brodbiški gostje. Če ne, bom pa poplačala.

Iz Amerike se lahko pošljejo, kot sem izvedela, paketi in sicer dvakrat na mesec po dve kili težki. Če vam mogoče, storite ali novo, vse bo visoko cenjeno.

Se vam že vnaprej prisrčno zahvalimo in želimo vam mnogo dobrega. Sprejmite najlepše pozdrave od nas vseh.

Vam hvaležna nečakinja
 Augusta Volk iz "Kozana"

Dušica Rožamarija

(SVETNICA IN NJEN NOREC)

Agnes Gunther

Poslovenil Boris Rihteršič

(Nadaljevanje)

li mar ne trpi? Ali ima kak-
veselje? Ali se kdo veseli in
za reči, ki njega veselijo.
sem se od tebe precej
o lepih stavbah, prebra-
mnogo knjig o tem in sem
marsikaj videla. Oče se je
veselil svojih starih
Toda vselej, če mu je bi-
všič, pa naj bo že samo
pridek in brez pravega
je postal vpricho mame kar
in še svojega veselja se
prikazati. In zdaj ...
mama ne sme ničesar slišati
gradovih. Pravi, da so
grde hiše, ki sesajo in po-
denar. In vse, prav vse,
je očetu vseh, mu zagreni.
je tako dober z njo. Ta-
vesel, če je ona zadovoljna.
in rtev stori in zmerom upa
na, da ji bo ustregel. In
stori zaradi tega, da bi
meni boljše godilo. Slu-
še sam, kako mi je. In po-
se mama jezi name, se
kako bi del njene jeze
tudi nanj, in to me naj-
boli. Saj ima svoje vzroke.
bi mu bilo ljubše, če bi
kakršna, kakor so druga mla-
kajeta, če bi se veselila te-
sear se one veselo; plesov,
gimnazij na dvoru. Jaz pa se
zmerom kje v kotu in sem
prava grda račka."

ni me več, kaj je iz račke
Rožamarija se je nasmešnila.
lahod ne bo nikoli iz nje.—
bi bil pa le postal, iz ubo-
Rožamarije; kajti ona ima—
je,—oh, Harro, zdaj bom pa
reka. Prosim te, ne glej me;
ne smeš se mi, Harro ...
kako dober!"

Rožamarija ...
Harro ne odneha, res ne.
...
kako čudno se menda to sli-
govori grda račka, toda,
morejo biti grdi ljudje ča-
ni lepi?"

je prav mogoče," resno
Harro.
je. Ti sam veš to najbo-

omini glede raci-
joniranja
sir, maslo, konzervirane
ribe in mleko
oznake Y-5 in Z-5, in
do U-2 so veljavne vsaka
pointov.
Procesirana jedila
oznake H-2 do C-1
veljavne vsaka za 10 pointov.
Sladkor
oznaka št. 35 za
sladkorja je veljavna
junija. Znamka št. 36 je
do 31. avgusta.
Kurilno olje
oznake št. 1, 2, 3, 4 in 5,
veljavne, vsaka za
pointov.
Cevlji
oznake št. 1, 2 in 3 z zrako-
na v knjižici št. 3 so ve-
do preklica.
Gasolin
oznaka A-15 je veljavna
galone gasolina do 21.
Znamke B-6, B-7, C-6 in
veljavne vsaka za pet
gasolina za nedoločen
Na licu vsakega kupona
biti napisano ime dr-
in licenčna številka. Pri
za dodatno količino ga-
je treba navesti rekord
milj.
Tajerji
kajta tajerjev ni zahte-
razen pri zaprositvi za no-
je. Na vozilih za komer-
se vrne je obvezna inspek-
tajerjev vsakih šest mese-
ko se prevozi 5,000 milj.
je pač prvo.

drugega kakor to, da sem si
umivala lase. Ubogi moj obroč!
V sredi je počil, toda spreten
zlatar v Berlinu ga je popravil;
pritril je nanj kos kovine, ker
ga ni maral pokvariti.

"In mama ve čisto dobro, da
je demantna tiara po moji ma-
teri moja, in zelo ji jo privoščim,
samo da imam svoj stari obroč.
In odtlej ni bilo nikoli boljše."

"Dušica, tega ne smeš skriva-
ti v sebi."
"O, ne. Saj sem povedala gos-
podu tajnemu svetniku in dejal
mi je, da preмага sovraštvo eno-
samo srdestvo med nebom in
zemljo. Da se da sovraštvo pre-
magati samo z ljubeznijo."

"Svetohlinstvo, Rožamarija,
svetohlinstvo! Kaj moreš tu lju-
biti? Če gospodje govore iz sve-
tega pisma, bom govoril še jaz:
Neznosna bremena nakladajo in
se sami niti z najmanjšim pr-
stom ne dotaknejo ... ljubezni!"

"Dosljej sem poznala samo so-
vrtaštvo. O, kako sem sovražila,
Harro! Moja edina nesreča je
nastala zaradi sovraštva. In so-
vrtaštvo naredi človeka tako ne-
umnega. V tisti viharni noči,
Harro, — ko sem najhuje sovra-
žila, — sem mislila, da bo tisti
otrok postal takšen, kakor je
ona, in da bo prinesel s seboj
na svet vse sovraštvo do nas in
do naših ljubih starih reči. In
oče pravi zmerom: Če en sam
člen ni zvest, je zlata veriga raz-
trgana, zlasti v naših dneh. Vse
se izgubi, za kar so se borili sta-
ri, za kar so trpeli. Saj veš, Har-
ro, zlata luč mora ugasniti! In
ker sem imela tako hudobne mi-
sli tisto noč, nisem mogla pogle-
dati v oči teti Heleni, ko me je
izpraševala, in vse, kar bi lahko
rekla v svoje opravičilo, mi je
ostalo v vratu. Ne, sovražila ne
bom nikoli več, nikoli!"

"Ne prisegaj prezgodaj. Kdor
zna ljubiti, mora znati tudi so-
vražiti. Vračati ljubezni za so-
vrtaštvo ne more nihče!"

Rožamarija mu je segla v be-
sede. "Če ni storil tega nihče
drug, je storil Jezus. In reči mo-
raš, da je zmagal. Čeprav so ga
pustili zato umreti. In zdaj kle-
čimo pred njim, Harro. —"

Toda Harro ne odgovori.
"In gospod tajni svetnik pravi
tudi, da je zelo težavno. Zato je
tudi najlepše ..."

"No, pa mi povej svoj recept!
Ali ti ga ni odkril? Ali te je sa-
mo malo počul?"

"Ne, toda tako lepo in učeno,
kakor mi je on povedal, ti ne
morem reči. Sama sem potem
našla besede."

"Tvoje besede poslušam raj-
ši, Rožamarija. Kar začni pesni-
ti!"

"Ali se res vrne, Rožamarija?
Dvomim, zelo dvomim. Nekateri
ljudje prav dobro uspevajo v
svoji hudobnosti."

"Oh, ne zmerom, Harro. Pre-
pričan bodi, da se kamni tudi
pri malenkostih vrnejo. Poglej,
mama se je jezila, ker nekega
večera v svoji jutni obleki in
razpletih laseh nisem bila gr-
da, in morala mi je strgati ubogi
obroč z glave. V tem trenutku je
postala grda, furija, ko je bila
prej vendar tako lepa z vsem
svojim okrasjem. — In tisto
noč! Oh, bog, kako so se pušice
vrnile. Oblak puščic. Izgubila
je otroka, ki bi bil morda omeh-
čal njeno srce. — In tako začne
počasi rasti rožica sočutja, ki pa
jo moramo seveda zalivati s sol-
zami. In sami tudi nismo. Poča-
si bo začel pršiti zlat dež na
grob."

"Dušica, ne dovolim, da bi po-
sili napravili iz tebe svetnico. Z
očetom bom govoril, — da ..."

"Toda, Harro, ne bodi tako vi-
hrav! Kdo mi pa zdaj kaj hu-
dega hoče? Ali mu nočeš privo-
ščiti vsaj malo duševnega mi-
ru?"

V svojem solnčnem kotu sedi
knez negibno. Obe duši tam zu-
naj sta ga morali pozabiti, ali pa

Baseball Unaffected by Army Draft

The sandloters—future major players, show the stuff that has made baseball America's own and greatest ball game. The suits may be large, the weight and strength lacking, but the skill and pep cannot be surpassed by any professional team. Members of boy clubs do their part in keeping youngsters off the street.

V BLAG SPOMIN
ČETRTE OBLETNICE SMRTI NEPOZABNE IN
LJUBLJENE SÖPROGE IN MATERE

MARY TURK

(rojena PUCEL)

ki nas je za vedno zapustila 28. maja, 1941.

Pod zeleno tratiko
štiri leta spavaš že,
nismo Te še pozabili,
vedno brišemo solze.

Spavaj mirno, spavaj sladko,
v grobu tihem pod zemljo,
duša pa naj srečo vživa
v raju večnem blaženo.

Zalujoči ostali:

LOUIS, soprog;
LOUIS JR., sinček; MARILYN, hčerka, dvojčka.
Cleveland, O., 29. maja, 1945.

DRUGA IZDAJA
**ENGLISH - SLOVENE
DICTIONARY**
(Angleško-slovenski besednjak)
Naročite pri:
ENAKOPRAVNOSTI
6231 St. Clair Ave. Cleveland 3, Ohio
CENA \$5.00

SKEBE & ULLE
Plumbing and Heating Co.
VOGAL 156 ST. in WATERLOO RD.
ODPRTO SEDAJ ZA POSLOVANJE
30 gal. avtomatični vodni grelec, specialno \$85.00
Tudi druge mere imamo v zalogi. Mi vam instaliramo plin-
ske conversion burnerje, boilerje na paro in vročo vodo ter
iste tudi popravljamo.
Mi vam premenimo vodne cevi ter čistimo odvodne kanale
z najbolj moderno metodo. Vse naše delo je narejeno po licen-
ziranih mehanikih.
Oglasite se pri nas ter si ogledajte našo razstavo potrebnih
za kuhinjo in kopalnico.
MIKE SKEBE **AL ULLE**
Tel. doma: KE 4614 Tel. doma: IV 1788

sploh nista vedeli, da je tu. Čas-
nik mu je zdrsnil iz rok.
(Dalje prihodnjih)

Kupujte vojne bonde!

V blag spomin
ob prvi obletnici, kar je umrl naš ljubljani soprog
in oče
JACK SUŠEL
Zatisnil je svoje blage oči dne 30. maja 1944 leta
Zdaj bivaš vrh višave jasne,
kjer ni mraku, kjer ni noči,
Tam sonce sreče Ti ne vgasne,
resnice sonce ne stemni!
ŽALUJOČA SÖPROGA IN OTROCI
Cleveland, Ohio, dne 29. maja 1945.

V blag spomin
ob prvi obletnici kar je umrl naš ljubljani
soprog in dragi oče

Andy Pirih
Zatisnil je svoje blage oči dne 30. maja 1944
Pomladno sonce bo sijalo
Ter Tvojo gomilo ogrevalo.
Rožice bodo razcvetele
Travca zelena bo.
Pred oči nam vedno hodiš
Srca po Tebi hrepene,
Če pogledamo okrog sebe
Tebe pa le od nikoder ni.
V oko nam solze stopijo
Ker si Ti zapustil nas.
Dolgočasno je življenje
Polno tuge in trpljenja.
Srečno smo živeli skupaj
Zdaj za vedno ločeni.
Kruta smrt zakaj naredila
Si nas tako žalostne.
Teško smo se od Tebe ločili
Ter v mrzlem grobu Te pustili.
Žalostni se tolažili,
Da za Tabo pridemo.
Do takrat pa mirno spavaj
v kraju večnega miru,
Kjer ni muk ne trpljenja,
V kraju večnega blaženstva!
Zalujoči ostali:
Cecilia, soproga;
Charles, sin;
Vera, hčerka;
Anna, sinaha.
Cleveland, Ohio, dne 29. maja, 1945.

F. S. FINŽGARJEVI ZBRANI SPISI

I, Sama

(Nadaljevanje)

Aleni se je ob prvem Mari-nem vzkliku, da prihaja Brest, porodila misel, ki se je dvigala, čezdalje krepkeje, čim bolj se je krajšala razdalja med njo in Brestom:

"Brest je filozof, Brest je mož — njemu vse razodenem, kaj se godi pri Smrekarjevih. On je domačin, pozna Smrekar-ja, pozna razmere. Da, samo on! Kakor nalašč, da je prišel."

In želja, ki je bila porojena iz strahu in prerोजना v rado-vednosti, je zorela v koprnjenje, ki v Brestu ni iskalo ne častilca ne družabnika, ampak samo du-še, ki bi ji ob tej stiski sprego-ovorila pametno besedo.

"Klanjam se! Pozdravljene!" Še nekaj korakov oddaljen je Brest obstal, s nel izbrano kretinjo klobuk in se priklonil. "Čeden študent, gospod Brest! Hitro ste dovršili semester!"

Mara je nalašč ponovila, kar mu je očitala prej Minka.

"Gospodična Mara, nepobolj-šljiva nagajivka!"

Brest ji je segel v roko. "In gospodična Trpotčeva? Kako vam ugaja, če dovolite, pri nas?"

Tudi Aleni je podal roko in ji vprašujoče pogledal v oči, kakor bi iskal, ali je slika, kakor jo je nesel s seboj v duši od prvega srečanja, resnična ali ne.

"Pa gospodična socialistka? Kaj delate?"

"Norim, trdi Mara." "To se pravi, da ne hodite po izvoženem kolovozu — in o člo-veku, ki hodi svoja nova pota, so trdili že klasiki, da nozi! Soda ba gospodične Mare vam je v čast!"

"Hinavček kavalirski!" mu je požugala Mara. "Povejte, kaj vas je prignalo tako naglo na-čaj. Vam je bilo dolgčas na Du-naju?"

Mara je ob tem prišla tesno Aleno okrog pasu, da je z de-ja-njem dokončala, kar ni hotela z besedo. Brest je opazil, da ga draži Mara z Aleno, pa se je po-tajil.

"Naloga, gospodične, naloga! Saj veste, da sem že o počitni-

cah delal — in da mi je treba od lakote do kruha. Teče peto leto. Tovariši mi je preskrbel virov — in zato sem jo pobral takoj z zabojem knjig proti do-mu. Letos upam, da dovršim. — Ali oprostite, da vas zadržujem. Kam ste namenjene?"

"Do Marevčevca, da si ogled-am okolico, dokler je še kaj vremena," mu je pojasnjevala Alena.

"Do Marevčevca? Potem se oglasite pri Strniški. Smrekar in Jok barantata, da se razlega skoz okna na cesto. In iz butelj-ki pijo, da od mize teče."

"Kaj ni Strniška dobila pi-sma?" je vprašala Alena tako naglo in razmišljeno, da bi se bi-la skoraj ugriznila v ustnico. "Pisma? Ne razumem, gospi-ca? To je najbrž domača poli-tika!"

"O, nič ni. Z Minko sva se ne-kaj menili o tej stvari."

Minka se je ozrla v Aleno, ki ni vzdržala pogleda, in je silila:

"Pojdimo, dokler je solnce!" "Na svidenje!" je zaklical Brest in odšel po cesti.

Učiteljice so se vrnile, preden so prišle do Marevčevca, in tudi Strniške niso obiskale. Ko so se poslovile pred šolo, so bile vesele, da so se razšle, ker so se vse občutile z nera-zumljivo slutnjo, da se je med-nje dvignilo nekaj kakor črna, žugajoča senca.

XII.

Brest je povedal po pravici, da sta Jok in Smrekar baranta-la pri Strniški.

Ko je Smrekar z mešetar-jevo pomočjo prestregel pismo lesnega trgovca iz Trsta, je kljub prvemu, nenadnemu skle-pu dolgo omahoval, preden se je odločil. Alenina obsodba, ko mu je, tresoč se od studa in ogor-čenja, rekla v lice "slepar", ga je morila in mučila, da je dosti ur preležal na postelji in bdeč z zaprtimi očmi pretuhtaval v ne-mirnih nočeh, kaj bi ukrenil. Tu-di zlagane brzojavke na trgo-va v Trstu se ni upal odposlati. Skoraj se je odločil, da počaka na preži in takrat, ko bi prišel Taljan, poseže vmes ter — ali kupi sam ali tuju tako podra-ži, da se ne bo upal zlepa več v te kraje po kupčiji.

Ko pa ni bilo nekaj dni niko-gar iz Trsta in ko je prišel Jok ter povedal, da se Strniška sil-no togoti na vse trgovce, češ, sami sleparji so, se je odločil v trenutku, poslal Joka na drugo pošto z zlagano brzojavko in se pripravil na kupčijo.

Dasi je imel dokaj gotovine doma, si je izposodil še nekaj ti-sočakov, nabil z bankovci listni-co kakor blazino, spisal kupno pogodbo, v kateri je navedel na-tančno vse parcele in previdno izpustil samo ceno za gozde.

Nato je poslal Joka, da naj mu gre pripravljat in mehčit Str-niško, sam je pa napregel in se peljal s kolesjem na Staniško vas, da bi se vrnil potem kakor slučajno mimo Marevčevca.

Jok si je pri Plankarju pomir-il vest in namočil jezik z naj-boljšo slivovko, preden se je napotil k Strniški.

"Dober dan Bog daj, gospo-dinja!"

Strniška je sipala kokošim zrnje, ko jo je Jok pozdravil. Ker ga je poznala po glasu, ni niti glave dvignila; odgovorila je nejevoljno: "Bog ga daj" in sipala zrnje iz pehara ter se po-

govarjala s kurami: "Čiba, ci-ba, čopa, koconoga..."

Jok je sedel na tmalu, se odr-kril in si otiral z veliko ruto pot s čela. Za hrbtom ji je pomeži-kaval in zbiral misli. Ko je Str-niška vrgla zadnjo pest, se je obrnila proti vratom, ne da bi se kaj zmenila za Joka.

"Mati, ali še ni bilo Taljana po les?"

Strniška se je ustavila pred pragom. "Jok, ne draži me; sicer od-klenem psa z verige in ga na-ščujem nate. Tebi nič mar Ta-ljan!"

Nato je šla v hišo.

Jok se je odhrkal in mohljal jezne kletvine. Še je posedel na tmalu, pobral nekaj iveri, ki so ležale naokrog, jih drobil med prsti in metal drobce proti psu, ki je napenjal verigo in lajal v mešetarja.

"Kako bi ji do živega! Zakaj kakor sršen je danes!" Mešetar je nekajkrat zagrabil po iverih, kakor bi iskal v njih ugodne misli, potem se je o-po-gumnil in šel v hišo.

"Mati poslušajte pameten svet, ne bo vam žal."

Strniška je luščila natiški fi-žol in metala prazne stroke na tla.

Nič mu ni odgovorila. Joka to ni nič zbegalo in je takoj prised-el k mizi ter začel:

"Po pravici povedano, sam sveti duh vam je vtil tako pa-met, da niste prodali Smrekar-ju za ceno, kakor vam je oni dan ponujal. Jaz sem seveda me-šetil — s a j veste — kruh je kruh, ni potica, za lačnega je tudi tak dober, in vendar ste dobro čutili, ko sem vas dvakrat suhil pod mizo: "Nikar ne daj!" "Nič me nisi sunil."

Strniška je jezno vrgla izlu-ščeni strok na tla.

"Sem, za resnico, da sem vas. Ali čutili niste. Zato vam danes tole razodenem, ko sva sama."

Jok se je ogledal po hiši in okrenil glavo proti oknu, da je videl še na cesto. — "Ko sva sama, vam rečem: Prodajte Smrekarju, ampak pet tisoč več mora dati. Mora! Tako je po pravici za oba. On bo nekaj za-slужil, vi pošteno prodali!"

"Pet tisoč," je ponovila Str-niška meče in pogledala Joka.

"Pet! Toda za Boga vas pro-sim, ne črhnite o tem besede. Smrekar bi zdivjal, ko bi zve-del, da sem mu jaz podražil."

"Pet jih ne primakne, poznam ga!"

"Se bo krčil, to je istina. Nič ne marajte! Žugajte mu s Ta-ljani, in primakne vam. Dasi ne bo žel kdovekaj pri kupčiji, to-da čast, čast — in kredit. Je tu-di nekaj vreden! Torej jutri bi ga pripeljal, če vam je prav."

"Kakor hočeš. Ne silim te ne in te ne prosim."

"To se zna, da ne! Saj vam ne poje boben pred hišo, kakor revežu. Jutri potemtakem se do-govorimo."

Jok je vstal in stopil bliže do Strniške, zamižal na bolno oko ter šepetaje moledeval:

"Če ga tako privijete, ne po-zabite name. Stotaček se mi spo-dobi, je zaslužen, prav res, kaj-ne, Strniška?"

"Potlej hova govorila, nič ne obetam naprej."

"Seveda potlej! Stotak, kaj-ne? Pa z Bogom, pozdravljeni!" Med durmi je še enkrat obstal in se obrnil ter s prstom na ustnicah ponovil: "Ne črhnite!"

Jok ni šel daleč do Marevčev-ca. Kakor hitro je bil na sa-mem, je zlezal v grm, legel na listje, otipal čutaro v žepu in pil.

"Laže mi je! Smrekar ne od-neha, vem, da ne, Strniška tudi ne. Obema sem navil uro, sebi pa olajšal vest."

Iz žepa je potegnil listnico in pogledal pismo, na katerem je bil naslov napisan od Alene. Pismo je bilo hudo posvaljkano in zamazano. Ogledoval je znam-ko, ki je imela samo pol kolesa poštnega pečata.

"Kakor je slepar vse previd-no ukrenil. Staro znamko, aha, in pisal tega tudi ni sam in ona tudi ne. Poznam njegove kljuke. (Dalje prihodnjč)

KUPUJTE VOJNE BONDE

Kuharica-hišna

za mlado dvojico; ima svojo ve-liko sobo in kopalnico. Redni prosti čas. Plača \$100 mesečno. Pokličite MA. 5525 vsaki dan razven v torek.

Pridite in ogledajte si našo zalogo novih spomladanskih zastorov in "draperies." **PARKWOOD HOME FURNISHINGS** 7110 St. Clair Ave. Odprto ob večerih

VAŠI ČEVLJI

bodo zgedali kot novi, ako jih oddate v popravilo zanesljivemu čevljarju, ki vedno izvrši prvotno delo.

Frank Marzlikar

16131 St. Clair Ave.

Zakrajsek Funeral Home, Inc., 6016 ST. CLAIR AVENUE Tel: ENdicott 3113

Za delavce Za delavce

THE TELEPHONE CO. POTREBUJE ŽENSKE ZA HIŠNE SLUŽABNICE

ZA POSLOPIJA V DOWNTOWN ZA VES DAN ALI DELNI ČAS Polni čas šest večerov v tednu od 5.10 pop. do 1.40 zj. Stalno delo—Zahteva se izkaz državljanstva—Zglasite se Employment Office, 700 Prospect Ave., soba 901 od 8. zj. do 5. pop. dnevno razven ob nedeljah **The Ohio Bell Telephone Co.**

Ženske za snaženje

LAHKO DELO Podnevi ali ponoči Plača od ure poleg overtime Stalno delo **Pipe Machinery Co.** 930 EAST 70th ST. HE. 0904

MOŠKI

TOVARNIŠKI DELAVCI Visoka plača in overtime Stalno in redno delo **Pipe Machinery Co.** 930 EAST 70th ST. HE. 0904

Mali oglasi

Da se uredi

zapuščino se prodaja izvrstno hišo za eno družino; 7 sob in kopal-nica. Velika lota 132x238. Naha-ja se na 5011 Finn Ave., od Broadway, blizu E. 49 St. Se lah-ko takoj selite. Prostor pripra-ven za veliko garažo. Takoj \$1500. Za podrobnosti pokličite MI. 3809.

OGLAŠAJTE V "ENAKOPRAVNOSTI"

East Appliance Service and Sales 18724 St. Clair Ave., IV. 7263 Popravimo vsakovrstne električne predmete—pralne stroje—čistilice—radio aparate, itd. Za popolno zadovoljstvo z jekleno **GRAND PLINSKO PEČJO** obiščite **The Newburgh Furniture Co.** 4000 E. 71 St., blizu Harvard **RADIO POPRAVILA** na vašem domu. Pooblaščen ta-ovarniška posluga na R. C. A. — PHILCO — ZENITH — in STROM-BERG-CARLSON izdelkih. **Whitlow Radio Repairs** 18015 Neff Rd. IV 1366

Make Play Dress, Save for Bonds

Colors sing of summer in a gay, ruffled play costume. The red, green and grey stripes of the gathered-neck blouse harmonize with the black, free-swinging skirt. Make an outfit like this. Latest patterns at local stores. It saves cash for War Bonds. U. S. Treasury Department

Mali oglasi

B. J. RADIO SERVICE 1363 E. 45 St. HE. 3028 Prvovrstna popravila na vseh vrst radio aparatih

Dajte vaš fornec očistiti sedaj. Bolj-ša postrežba in boljše delo. Fornec in dimnik očiščen po "vacuumu." \$4 do \$6 **National Heating Co.** Postrežba širom mesta FAirmount 6516

Prodaja se

piano harmonike na 120 ba-rov; ene za otroke na 48 ba-rov. V najboljšem stanju. Kdor želi, naj se zglaš na 1158 E. 76 St.

Cedar Flower Shop Cvetlice za vse slučaje 7518 WADE PARK HE 2787

Naprodaj je

hiša na 928 Wheelock Rd., na družini po 6 in 6 sob; 3 gara-že; velika lota, moderen dom. Naj-jemnine je \$1080 letno. Naspro-ti Gordon parka. Cena \$9500. 635 E. 96 St., severno od St. Clair Ave.; moderna hiša za eno družino, 6 sob. Cena \$5900. 7 sob na 1373 E. 32 St. Bur-galov in posebno velika lota. Ce-na \$3000. 1382 E. 41 St., blizu St. Clair Ave., dve hiši, vsaka za eno družino; vsaka po 7 sob; na veliki loti. Cena \$3500.

Mihaljevich Bros. Co. 6424 St. Clair Ave.

A. MALNAR CEMENT WORK 1001 E. 74 St. — ENd. 4371

GRAND STUDIOS Umetniško dovršeni portret 787 E. 185 St. — IV. 5050 7547 Broadway — MI. 0768 1924 Clark Ave. — MA. 9532

Oblak Mover Se priporoča, da ga pokliče-te vsak čas, podnevi ali pono-či. Delo garantirano in hitro postrežla. Obrnite se k vsakem zaupanjem na vašem starega znanca **John Oblaka** 1146 E. 61 St. HE 2730

KUPUJTE VOJNE BONDE

Backing the Attack on Okinawa Island

The problem of unloading vital supplies for the American invaders who have been fighting their way inland, yard by yard, on the 70-mile-long Okinawa island, has been a big one. Picture at lower left shows an LST approaching shore with supplies. Center: Supplies are landed. Upper right: Necessities of life and war, row after row, line the dusty beach on this far Pacific isle. Circle: Fleet Commander Chester W. Nimitz.

UNCLE SAM SEZI IT'S UP TO FARMERS, HOUSE-WIVES AND INDUSTRY TO KEEP ON PRODUCING AND CONSERVING FATS. TURN IN YOUR USED FATS FOR CASH AND BATION POINTS